

Malachi, Week 5 – Justice is Served (2:17-3:24)

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

3:6-9 Haven't you seen reward and punishment all along?

1. Rashi to 3:6

אע"פ שאני מאריך אפי לא שינה דעתי עלי מבראשונה לאהוב את הרע ולשנוא את הטוב... אינכם כלים מלפני והנחתי לי הנפשות לגבות מהם דיני בגיהנם

Although I have been patient, I have not changed My mind from the beginning, to love evil and hate good... You have not been eliminated from before Me, and I have left the souls alive to claim justice from them in Gehennom.

2. Radak to 3:7

ואם תאמרו במה נשוב אם יש בנו דבר אחר אלא מה שהוכחתנו עד הנה

Should you ask, "How shall we repent? Is there anything besides that for which you have rebuked us until now?"

3. Abarbanel pg. 260

מה נעשה שכבר יגיע עזותכם עד שתאמרו במה נשוב כאילו לא תדעו לכם חטא ועון לשוב ממנו

"What should we do?" Your boldness will reach the point that you will say, "In what should we repent?" as though you did know of any sin or iniquity from which to return.

3:10-12 Test me with the tzedakah you have withheld

4. Abarbanel pg. 260

עם היות שצוהה תורה 'לא תנסו את ד' אלקיכם' הנה בא עתה להוראת שעה

Although the Torah instructed, 'You shall not test HaShem your Gd,' this came as a temporary instruction.

5. Talmud, Taanit 9a

אמר ליה מנא לך [דמי שמעשר מתעשר] אמר ליה זיל נסי אמר ליה ומי שרי לנסוייה להקב"ה והכתיב לא תנסו את ד' אמר ליה הכי אמר רבי הושעיא חוץ מזו שנאמר הביאו את כל המעשר אל בית האוצר...

R' Yochanan asked Reish Lakish's son, "How do you know [that those who tithe become wealthy]?" He said, "Go test it." R' Yochanan asked, "Is testing Gd permitted? The Torah says, 'You shall not test Gd!'" He replied, "R' Hoshia said: This is an exception, as it is written, 'Bring all of the tithes...'"

3:13-15 You say: Of course we honour the wicked, those are the ones who thrive

6. Abarbanel pg. 261

הם היו מדברים כדרך בני אדם שכאשר יאשימו על דבר מגונה שדברו בסתר ישיבו ויאמרו לדובר במה הרכילות הזה שאמרו לך ממנו
They spoke as do people who are blamed for something disgraceful they had said in private. They respond to the one who addresses them, 'What is this gossip that was told to you in our name?'

7. Radak to 3:16

כשישמעו יראי ד' הדברים מהאנשים האלה הכופרים בהשגחת הקל בתחוננים נדברו הם איש אל רעהו ומרבים בדברים האלה ונושאים ונותנים בהם עד שימצאו בשכלם כי כל דרכיו משפט...

When those who revere Gd hear these words from people who deny Gd's supervision of this world, they speak to each other and increase these words and discuss them until, with their intellect, they find that Gd's ways are all just.

8. Abarbanel pg. 263

בפרשה שלמעלה כבר זכר ענין העונש והשכר הנפשיי הבא לאדם אחר המות כמו שפירשתי ולכן לא בא הנביא פה כי אם להודיע ענין תחיית המתים והדין האחרון אשר יעשה ד' ולכן אמר ליום אשר אני עושה לפי שהענין ההוא לא יהיה מפעל הטבע ולא מסדור המערכות השמימיות כי אם מפעל הרצון האלקי המוחלט בבריאה הכוללת הראשונה

The previous section mentioned the spiritual punishment and reward that come after death. Here, the prophet came only to inform of the restoration of the dead to life, and the final judgment Gd will perform. Therefore it says, "The day I will make," because that will not be part of nature or a product of celestial alignment, but a product of Divine desire expressed in the first, all-inclusive Creation.

9. Talmud, Chagigah 9b

אמר ליה עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו, ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. אמר ליה ומשום חד זימנא קרי ליה לא עבדו? אמר ליה אין, צא ולמד משוק של חמרין עשרה פרסי בזוזא חד עשר פרסי בתרי זוזי!

Hillel said: "One who serves" and "one who does not serve Him" are both fully righteous, but there is no comparison between one who studies his lesson 100 times and one who studies his lesson 101 times. Bar Hei Hei asked: For just one time, should he be called, "one who does not serve Him"? Hillel replied: Yes; learn from the donkey drivers' market, where a 10-parsah trip costs one coin, and an 11-parsah trip costs two coins.

3:19-21 Justice is coming, with fire

10. Rashi to 3:19

יום זה לשון שמש הוא שכך אמרו חכמי' אין גיהנם לעתיד לבא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה...

'Day' refers to the Sun; as the sages said, "There is no Gehennom in the future, but Gd brings the Sun from its bag..."

11. Abarbanel pg. 262

ומה היום הזה היחיד המיוחד אשר זכר פעמים רבות... האם אפשר שיפורש זה על העונש והשכר האמתי והתמידי ממשות? הנה זה בלתי אפשר! ועלינו לשבח להראב"ע שמפני זה כתב בביאור שאין ראוי לפרש הפרשה הזאת כי אם לעתיד... גם אומרו בסוף הנבואה הנה אנכי שולח לכם... האם אפשר שיפורש על יום המות כי הנה שם לא יבא כ"א מלאך המות לא אליהו הנביא! סוף דבר שפשט הפרשה לא יסבול הדעת הזה בשום פנים אלא שנבא הנביא במקום הזה על תחיית המתים ויום הדין ששם יהיה הגמול האמתי בשכר ועונש לגוף ולנפש יחד
What is this unique day he mentions many times... Could it possibly be explained regarding the true, on-going punishment and reward? That is impossible! We must praise Ibn Ezra, who explained in his commentary that this may only be explained regarding the future... Also, at the end he says, "Behold, I send you"... Could that be explained regarding the day of death? At that time there will only be the angel of death, not Eliyahu haNavi! In the end, the simple meaning of the passage cannot be explained that way, at all; the prophet spoke here regarding resurrection of the dead and the day of judgment, of true reward and punishment for the body and spirit together.

3:22-24 Be good, to be prepared

12. Mishnah, Eduyot 8:7

וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב (יבוא אליהו) אלא לעשות שלום בעולם שנאמר... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם
The sages said: Eliyahu will not come to distance or bring close, but to make peace in the world, as it is written...

13. Rashi to 3:24

יאמר לבנים דרך אהבה ורצון לכו ודברו אל אבותיכם לאחוז בדרכי המקום וכן ולב בנים על אבותם

He will tell the children, in love and desire, "Go, tell your parents to hold to the paths of Gd." And so, too, the heart of children to their parents.

14. Abarbanel pg. 264

ויותר נראה לפרש שאם היה אדם בחיים שמתו בניו יקומו במצות הנביא הזה וכאשר יראו האבות את בניהם חיים ויפרסמו להם אמתת הגמול הנפשי שהוא כפי האמונות התוריות יאמינו האבות וישיבו לבבם אל ד' וכן ישיב לב בנים על אבותם אם היו האבות מתים והבנים חיים באופן שעל ידי הקמים בתחייה יתישר המין האנושי בהכרת הקל יתברך

It appears more likely to explain that if someone who is alive had lost children, they will rise at the instruction of the prophet. When the parents see their children alive, and the children tell them of the spiritual justice which is one of the Torah's beliefs, then the parents will believe and return their hearts to Gd...

15. Ibn Ezra to 3:24 notes Melachim II 3:11 vs. Divrei haYamim II 21:12

A closing thought on Malachi's last prophecy

16. The time of Mashiach has many aspects: Destruction of our enemies; Nations join us; Idolatry disappears; Returning to Israel in glory; Peace and safety; An easier world

17. Gd's first message to humanity: Bereishit 1:28-30; 2:16; 6:13; 18:25; 18:19

18. Yeshayah 1:27

See you for Daniel!